

MBIKËQYRJA BANKARE DHE RAPORTI

STANDARD I EKZAMINIMIT

I. MBIKËQYRJA BANKARE

I.1. Ç'është mbikëqyrja bankare?

Mbikëqyrja bankare është procesi i monitorimit të gjendjes së një banke të veçantë të sistemit bankar, si edhe i vetë sistemit si një i tërë. Ky proces fillon me miratimin e kërkesave standarde për të licencuar një bankë dhe zbatimin e tyre; vazhdon me vlerësimin e veprimtarisë së bankës; dhe, kur është e nevojshme, përfshin marrjen e masave korrektuese dhe vënien e gjobave në mënyrë që të sigurohet zbatimi i ligjit dhe krijimi i një industrie bankare të shëndoshë. Këto masa kanë si kufi të fundit heqjen e licencës së bankës.

I.2. Përse duhet mbikëqyrja bankare?

Bankat mbikëqyren më tepër dhe më nga afër prej autoriteteve mbikëqyrëse zyrtare se sa bizneset e tjera për shkak të rolit që ato kanë në jetën ekonomike dhe financiare të vendit. Bankat pranojnë depozita nga publiku dhe qeveria.

Në këtë mënyrë ato luajnë rolin e një instituti "të madh", të cilit shoqëria i beson pasuritë e saj financiare. Bankat zënë vendin kryesor në mekanizmin e pagesave për publikun, biznesin dhe qeverinë.

Gjithashtu, ato luajnë një rol të rëndësishëm në shpërndarjen e burimeve financiare të vendit, duke qenë ndërmjetës midis depozitimit të fondeve dhe dhënies hua të tyre, duke gjykuar më parë mbi mundësitë e huamarrësve për të shlyer huanë.

Kjo është në kontrast të dukshëm me praktikën e një ekonomie me planifikim të centralizuar, ku bankat si rregull kanë një rol pasiv të kufizuar duke shërbyer thjesht si kanale për shpërndarjen e fondeve, pa qenë nevoja që ato vetë të marrin vendime për dhënie kredish.

Për shkak të rolit të veçantë që luajnë bankat, arsyeja e parë se pse duhet të ekzistojë mbikëqyrja bankare është reduktimi, sa më shumë që të jetë e mundur, i riskut për humbje të parave nga ana e depozituesve dhe duke siguruar në këtë mënyrë ruajtjen e besimit publik në sistemin bankar si një i tërë.

I.3. Çfarë është procesi i mbikëqyrjes bankare?

Mbikëqyrja bankare është një proces i vazhdueshëm që fillon me dhënien e licencës. Pikërisht në këtë moment, vlerësohen nëse janë ose jo të pranueshëm për të zhvilluar biznes bankar individët dhe/ose personat juridikë që kanë aplikuar për të çelur një bankë. Ky vlerësim bëhet duke patur parasysh plotësimin e një sërë kërkesash standarde si p.sh., kërkesa që kanë lidhje me kapitalin fillestar, kualifikimin e drejtuesve, përshtatshmërinë e planeve të biznesit bankar dhe të planeve strategjike etj.

Procesi i mbikëqyrjes bankare vazhdon me kërkesat për raportim. Të dhënat e raportuara shqyrtohen dhe vlerësohen në Sektorin e Analizës dhe Informacionit. Ndryshe ky proces njihet me emrin "mbikëqyrja e jashtme". Më tej banka inspektohet prej inspektorëve të Bankës së Shqipërisë.

Ky proces njihet si "inspektimi në vend i bankës". Nëpërmjet inspektimeve verifikohen informacionet e dhëna nga banka si dhe shqyrtohet veprimtaria dhe rezultatet e bankës. Këto inspektime mund të jenë të përgjithshme (inspektim i plotë i gjithë aktivitetit të bankës), ose mund të përqendrohen në fusha të veçanta (inspektim i pjesshëm për një ose më shumë aktivitete të bankës). Në përfundim të çdo inspektimi jepen konkluzionet dhe rekomandimet në formë të shkruar. **Dokumenti që përmban konkluzionet dhe rekomandimet quhet raport ekzaminimi.**

Bankave, të cilat kanë ushtruar veprimtari jo të shëndoshë dhe me rrezik, do t'u kërkohej t'i ndërpresin ato. Përveç kësaj, të tilla banka janë të detyruara të ndërmarrin një sërë masash korrektuese. Pra, mangësitë e vërejtura në aktivitetin e një banke gjatë mbikëqyrjes së saj, si nga procesi i analizës ashtu edhe gjatë inspektimeve në vend, duhet që të korrektohen. Neni 44, i ligjit nr. 8365, datë 22.07.1998, "Për bankat në Republikën e Shqipërisë" përmend një varg masash me anë të të cilave mund të reagojë Banka e Shqipërisë në rast se një bankë nuk respekton kërkesat e mbikëqyrjes.

II. RAPORTI I EKZAMINIMIT

II.1. Ç'është raporti i ekzaminimit?

Raporti i ekzaminimit është një dokument i cili përdoret për të prezantuar tek drejtuesit e Bankës së Shqipërisë dhe tek Këshilli Drejtues i bankës së inspektuar, gjetjet më të rëndësishme, konkluzionet, dhe veprimet korrektuese të rekomanduara, çështje këto të cilat dalin nga një inspektim në vend. Me fjalë të tjera ky raport është komunikimi i shkruar që realizohet midis mbikëqyrësve dhe drejtuesve të bankës qendrore si dhe drejtuesve të bankës që inspektohet.

Meqenëse raporti i ekzaminimit komunikon probleme dhe rekomandime të rëndësishme, ai ka një rol kyç në procesin e përgjithshëm të mbikëqyrjes. Pothuajse në të gjitha rastet raporti i ekzaminimit shërben si një dokument që justifikon marrjen e masave korrektuese.

Për të siguruar uniformitetin në prezantimin e gjetjeve të inspektimeve, lexim më të lehtë të tyre dhe identifikimin e menjëhershëm të problemeve dhe konkluzioneve kryesore, është përgatitur një format i standardizuar i raportit të ekzaminimit.

Faqja e parë e këtij dokumenti liston konkluzionet e përgjithshme për gjetjet më të rëndësishme. Kjo ndiqet nga një faqe tjetër ku listohen çështjet më të rëndësishme tek të cilat duhet të përqendrohet vëmendja e Këshillit Drejtues të bankës së inspektuar.

Më pas, jepen komentet përmbledhëse për çdo element të sistemit të vlerësimit CAMELS¹ si dhe çështje të tjera nëse shihet e nevojshme. Këto fletë shoqërohen me tabela dhe të dhëna të tjera, me synimin për të konfirmuar konkluzionet e dhëna në fillim të raportit.

II.2. Struktura e Raportit Standard të Ekzaminimit.

Raporti i ekzaminimit përbëhet nga 4 komponentë kryesorë:

1. KONKLUZIONE DHE REKOMANDIME

¹ CAMELS është një sistem standard vlerësimi për bankat e nivelit të dytë. Secila nga gërmat përfaqëson një element për të cilin vlerësohet banka: C- Kapitali; A- Aktivitet; M- Menaxhimi; E- Të ardhurat; L-Likuiditeti dhe S- Ndjeshmëria. Për secilin nga këta elemente jepet vlerësimi nga 1 në 5, ku 1 përfaqëson vlerësimin më të mirë dhe 5 vlerësimin më të dobët.

2. VLERËSIMI
3. INFORMACION SHITESË
4. PJESA KONFIDENCIALE

II.2.1- KOMPONENTI 1: Konkluzione dhe rekomandime

Ky komponent vlerësohet si një ndër pjesët më të rëndësishme të raportit të ekzaminimit pasi në të, në mënyrë të shkurtuar e koncize, jepen:

- A. gjetjet kryesore dhe konkluzionet e ekzaminimit;
- B. çështjet që kërkojnë vëmendjen e Këshillit Drejtues të bankës së ekzaminuar;
- C. shkeljet e ligjeve dhe rregulloreve në fuqi.

Në rubrikën “Gjetjet kryesore të ekzaminimit” vlerësohen, në përputhje me sistemin “CAMELS”, gjendja financiare e bankës, kapitali, cilësia e aktiveve, portofoli i kredive dhe i investimeve, kuadri i përgjithshëm i politikave dhe praktikave, rentabiliteti, likuiditeti etj, si dhe shpjegohet cilësia dhe tendenca e çdo komponenti.

Po kështu, nëse shihet e nevojshme, shpjegohet ndonjë ndryshim i ndjeshëm apo tendencë për ndryshim në të ardhmen. Kjo rubrikë firmoset nga ekzaminuesi përgjegjës dhe nga drejtori i Departamentit të Mbikëqyrjes.

Në rubrikën “Çështje që kërkojnë vëmendjen e Këshillit Drejtues” prezantohen, çështjet kryesore që kërkojnë vëmendjen e Këshillit Drejtues duke i renditur përsëri sipas elementeve përbërës të sistemit “CAMELS”, gjetjet e ekzaminimit për të cilat Këshilli Drejtues duhet të marrë masa për përmirësim si p.sh., hartimin e politikave, miratimin e rregulloreve dhe udhëzimeve, hartimin e programeve të nevojshme ose marrjen e masave administrative për ndreqjen e shkeljeve apo përmirësimin e gjendjes financiare të bankës, probleme të cilat janë vërejtur gjatë ekzaminimit dhe janë bërë prezent në raportin e ekzaminimit.

Çdo anëtar i Këshillit Drejtues të bankës që inspektohet ka përgjegjësi për të analizuar në mënyrë të plotë të gjithë Raportin e Ekzaminimit.

Çdo anëtar i Këshillit Drejtues duhet të firmosë faqen “Firmat e Anëtarëve të Këshillit Drejtues” me qëllim që të konfirmohet se secili prej tyre ka parë raportin në tërësi.

(Skematikisht faqja ka pamjen e mëposhtme)

Emri Mbiemri	Funksioni në Këshillin Drejtues	Data	Firma

Në rubrikën “Shkelje të ligjeve dhe të rregulloreve” renditen shkeljet e ligjeve ose të rregulloreve, që ekzaminuesit kanë gjetur në Bankë, duke renditur në fillim shkeljet e ligjeve e më pas shkeljet e rregulloreve si dhe sipas shkallës së riskut që ato bartin për bankën.

II.2.2- KOMPONENTI 2: Vlerësimi

Kjo pjesë përbëhet nga 6 elementët e sistemit CAMELS. Në këtë pjesë jepet vlerësimi për gjendjen financiare të bankës parë në të gjitha aspektet. Nëse do të ndiqej renditja normale e sistemit CAMELS, vlerësimi do të fillonte me **kapitalin**. Por, për rëndësinë dhe ndikimin e gjithanshëm që ka menaxhimi, është e udhës që ky vlerësim të fillojë me **menaxhimin dhe administrimin**.

A- Menaxhimi/Administrimi.

Menaxhimi vlerësohet kundrejt të gjithë faktorëve të nevojshëm për të drejtuar institucionin në mënyrë të shëndoshë dhe të sigurtë, dhe në përputhje me praktikën e pranuar. Vëmendja përqendrohet tek kompetenca teknike, udhëheqja dhe aftësitë administrative; pajtueshmëria me rregulloret dhe statutin; aftësia për të planifikuar dhe për t’iu përgjigjur rrethanave në ndryshim; efektiviteti i sistemeve të menaxhimit të informacioneve; mjaftueshmëria dhe zbatueshmëria e politikave të brendshme; përgjigja ndaj rekomandimeve të kontrollorëve dhe autoriteteve të mbikëqyrjes; dhe cilësia e menaxhimit. Konkretisht, kjo pjesë trajton:

- Vlerësimin e menaxhimit si nga pikëpamja e drejtimit rutinë të bankës, ditë për ditë, ashtu dhe afatgjatë.

- Gjykimin mbi politikën e bordit për funksionet bazë të bankës (depozitat, kreditë, letrat me vlerë etj.).
- Problemet që meritojnë vëmendjen e bordit.
- Zbatimin ose jo të rekomandimeve të kontrollit të brendshëm ose të jashtëm si dhe citohen me emër menaxhuesit për sqarimet që japin.
- Vlerësimin e përshtatshmërisë së politikave të bankës.
- Gjykimin mbi identifikimin dhe vlerësimin e risqeve nga menaxhimi.
- Gjykimin e aktiviteteve të bankës në lidhje me personat e lidhur me bankën.

B- Mjaftueshmëria e kapitalit.

Mjaftueshmëria e kapitalit vlerësohet në lidhje me rregulloret në fuqi për kapitalin rregullator dhe mjaftueshmërinë e fondeve të veta; gjendjen e përgjithshme financiare; natyrën, tendencat dhe volumin e aktiveve të klasifikuara si nënstandard; aktivet e patrupëzuara, aktiveve jashtë bilancit dhe fitimet; ritmet e rritjes etj.

Përveç kësaj, nga këndvështrimi i nevojave të kapitalit, jepen konsiderata për fitimet e bankës; riskut të përgjithshëm të normës së interesit; arsyeshmërisë së dividendëve të paguar; si dhe planeve për mbajtjen e kapitalit në nivel të mjaftueshëm apo marrjen e masave përkatëse korrektuese.

Për të dhënë gjykimin për nivelin e kapitalit dhe mjaftueshmërinë e tij studjohen raportet e mëposhtme:

Raportet e kapitalit dhe tendencat

RAPORTET	Data Ekzaminimit (Data)	Ekz.mëparsh (Data)	Ekzam.mëparsh (Data)
Totali i zërave të dyshimtë & nënstandard/ fondet e veta Kapitali bazë/totali i aktiveve Fondet e veta/totali i aktiveve Kapitali bazë/aktive të korrektuara			
	Data Ekzaminimit (Data)	Ekz.mëparsh (Data)	Ekz.mëparsh (Data)
Divident/ardhura neto Përqindja e rritjes së aktiveve Fitimi/Humbja e viteve kaluara/kapitalin aksioner mesatar			

Më tej komentohet shkurtimisht, cilësia e kapitalit në lidhje me cilësinë e aktiveve, fitimet, rritjen e aktiveve si dhe me filozofinë e menaxhimit për pozicionin e kapitalit.

C- Cilësia e aktiveve (mjeteve).

Cilësia e aktiveve vlerësohet në lidhje me nivelin, shpërndarjen, tendencën dhe klasifikimin e mjeteve me probleme. Me këtë koncept lidhet niveli, përbërja dhe tendenca e

mjeteve të maturuara, të cilave u ka kaluar afati i pagimit, u është pezulluar përlllogaritja e interesit; aftësia e demonstruar për të identifikuar, administruar dhe mbledhur kredite me probleme.

Përveç këtyre, vlerësohet cilësia e investimeve në letra me vlerë; mjaftueshmëria e politikave të investimeve, risku i investimeve etj., apo efektiviteti i politikave huadhënëse dhe procedurat e administrimit të kreditit.

Raportet e cilësisë së aktiveve dhe tendencat

RAPORTET	Data Ekzaminimit (Data)	Ekz.mëparsh (Data)	Ekzam.mëparsh (Data)
Aktivitet e klasifikuara/totalin e aktiveve Kreditë e klasifikuara/totalin e aktiveve Kreditë e klasifikuara/totalin e kredive Kreditë e klasifikuara/fondet e veta Kreditë nënstandard & të dyshimta/fond. veta			

Me anë të këtyre raporteve :

- Vlerësohet gjendja e përgjithshme e mjeteve, volumi i mjeteve të klasifikuara.
- Jepet struktura e aktiveve.
- Paraqitet struktura e portofolit të kredive në lekë e valutë, sipas afatit të maturimit; struktura e portofolit të investimeve etj.

humbjeve dhe mbajtjen e kapitalit të mjaftueshëm; nivelin dhe tendencën e fitimeve; cilësinë dhe strukturën e fitimeve; marzhin neto të interesit; si dhe ekspozimin e fitimeve kundrejt ndryshimit të normave të interesit.

D- Të ardhurat.

Cilësia dhe sasia e të ardhurave vlerësohen në lidhje me aftësinë për të përkrahur veprimet e tanishme dhe të ardhshme, mbulimin e

Po kështu merren në konsideratë mjaftueshmëria e shpenzimeve për fondet rezervë për mbulimin e humbjeve nga huatë (provigjoneve); kontributi i zërave të jashtëzakonshëm, transaksionet e letrave me vlerë, efektet e taksave në të ardhurën neto dhe pagesat e dividendit etj.

Treguesit dhe tendencat

RAPORTET	Periudha (Data)	Periudha (Data)	Periudha (Data)
Të ardhura neto mbas taksave/ aktivet mesatare Të ardhurat neto mbas taksave/ fondet e veta mesatare Shpenzime të veprimtarisë/të ardhura bruto të veprimtarisë			

Përveç llogaritjes së treguesve të mësipërm, në këtë pjesë bëhet:

- Vlerësimi i nivelit të fitimeve si dhe ndikimit të tyre në kapital.
- Vlerësimi i shpenzimeve, sidomos ato më të spikatura.
- Vlerësimi i planit të fitimeve në të ardhmen si dhe faktorët që do të ndikojnë në të.
- Gjykimi i nivelit të mjaftueshmërisë së provigjoneve për kredite.
- Analizimi i përbërjes së të ardhurave (të ardhurat nga marrëdhëniet me bankat, të

ardhurat nga marrëdhëniet me klientët, të ardhura nga dhëniet hua klientëve etj.)

E. Likuiditeti dhe menaxhimi i aktiveve/pasiveve.

Likuiditeti dhe menaxhimi i aktiveve/pasiveve vlerësohen në lidhje me përbërjen dhe qëndrueshmërinë e depozitave; shkallën dhe tendencën e mbështetjes në burimet afatshkurtra dhe shumë likuide të fondeve; ndonjë vështirësi në sigurimin e fondeve; dhe në likuiditetin e parashikuar nga letrat me vlerë dhe aktive të tjera.

Përveç kësaj, merret në konsideratë dhe mjaftueshmëria e likuiditetit dhe politikave e praktikave të fondeve, duke përfshirë dispozita për burime alternative të fondeve; menaxhimit të riskut të normës së interesit; apo natyrës, tendencës, dhe volumit të aktiviteteve jashtë-bilancit.

Rëndësi e veçantë do t'i jepet zbatimit të rregullores së Bankës së Shqipërisë "Mbi likuiditetin bankar". Për këtë element përcaktohen:

- Cilësitë e burimeve të fondeve për të plotësuar nevojat për kredi dhe tërheqjet e depozitave.
- Mënyra e llogaritjes nga banka e raportit të likuiditetit.
- Struktura e depozitave (në lekë e në valutë) dhe komentohet ajo.
- Ekzistenca e komitetit për administrimin e aktiveve dhe pasiveve (ALCO) dhe efektiviteti i punës së tij.

F- Ndjeshmëria ndaj riskut të tregut.

Ndjeshmëria e komponentit të riskut të tregut, reflekton shkallën në të cilën ndryshimet në normën e interesit, normat e këmbimit valutor, çmimet e mallrave ose të aksioneve, ndikojnë në fitimet ose bazën kapitale të institucionit.

Kur vlerësohet ky komponent, duhet marrë në konsideratë: aftësia e menaxhimit për të identifikuar, matur, monitoruar dhe kontrolluar riskun e tregut; madhësinë e institucionit; natyrën e kompleksitetit të aktiviteteve të saj; dhe mjaftueshmërinë e kapitalit dhe fitimeve të saj në lidhje me ekspozimin ndaj riskut të tregut. Për këtë çështje bëhet:

- Vlerësimi i faktorëve që ndikojnë (ndikimi i normave të interesit; ndikimi i normave të këmbimeve valutore).
- Vlerësimi i sistemit të përdorur nga menaxhimi për monitorimin dhe kontrollin e këtyre faktorëve.
- Komentimi mbi ndikimet e tyre në fitimet e institucionit.

G- Menaxhimi i riskut.

Janë disa pika që e ndihmojnë ekzaminuesin në vlerësimin e riskut dhe mënyrën se si drejtuesit e bankës merren me administrimin e riskut, të cilat po i japim më poshtë:

1. Vlerëso programin e menaxhimit të riskut të institucionit, komento se si drejtimi identifikon, mat, kontrollon dhe

monitoron riskun formalisht ose joformalisht.

Kjo pikë kërkon një vlerësim të gjerë të menaxhimit të riskut, monitorimit edhe praktikave monitoruese. Nuk kërkohet që të shkohet në përshkrime të detajuara të çdo politike dhe praktike. Përkundazi, ajo parashikohet të përcaktojë mjaftueshmërinë e mekanizmave për të identifikuar riskun e brendshëm e të jashtëm ; çfarë risqesh banka do të marrë dhe si maten këto risqe etj.

Kur themi mjaftueshmëria e mekanizmave për të identifikuar risqet nga burime të brendshme ose të jashtme duhet të kemi parasysh që:

a) Burime të jashtme të riskut - janë risqet që menaxhimi nuk mund t'i kontrollojë. Ato përfshijnë ndryshimet teknologjike, konkurrencën ekonomike, ngjarjet politike. Menaxhimi ka për detyrë të identifikojë dhe më pas t'i përgjigjet influencave të këtyre burimeve.

b) Burime të brendshme të riskut - janë të kontrollueshme sepse ato vijnë nga vendimet e menaxhimit si planifikimi strategjik dhe ndarja e burimeve. P.sh., në qoftë se plani strategjik specifikon rritjen në një fushë të caktuar, a i ka institucioni burimet njerëzore të përshtatshme për të përkrahur këta objektiva? A e ka institucioni sistemin e informacionit për të trajtuar të tilla ndryshime?

Në këtë element përcaktohet nëse praktika dhe linja të riskut, në secilin funksion të bankës (kredi, depozitat, letra me vlerë) koordinohen me planin e përgjithshëm strategjik.

2. Vlerëso praktikën e shkruara të institucionit dhe administrimin e kreditit, duke përfshirë dokumentacionin, aprovimin dhe kërkesat e raportimit. Vlerëso politikat dhe praktikën e huadhënies dhe të mbledhjes së kredisë duke marrë në konsideratë kompleksitetin e funksionit të huadhënies dhe përbërjen e portofolit.

Për këtë element komentohen politika e kredidhënies, dhe e administrimit të kredisë, nëse këto politika janë ose jo të plota e të përshtatshme.

3. Vlerëso procesin e rishikimit të huave dhe sistemin e brendshëm të klasifikimit. Vlerëso metodologjinë e institucionit për përcaktimin e mjaftueshmërisë së provigjoneve për humbjet nga huatë.

4. **Vlerëso politikat dhe praktikat e menaxhimit të mjeteve dhe burimeve. Vlerëso udhëzimet e investimeve, strategjinë e fondeve, objektivat e likuiditetit dhe menaxhimin e riskut nga normat e interesit.**

Për këtë element komentohet në mënyrë të veçantë likuiditeti i bankës dhe administrimi i fondeve si dhe risku i normës së interesit.

5. **Vlerëso kontrollet e brendshme dhe sistemin e informacionit të menaxhimit. Vlerëso pavarësinë, kontrollet dhe frekuencën e kontrollit të brendshëm dhe atë të jashtëm. Komento zbatimin e rekomandimeve të kontrollit të brendshëm.**

6. **Vlerëso politikat e institucionit në lidhje me transaksionet me punonjësit e vet ose konfliktin e interesave. Komento**

çështje të tjera që lidhen me administrimin, mbikëqyrjen dhe kontrollin nga drejtorët dhe menaxhimi.

7. **Vlerëso njohjen e menaxhimit dhe vullnetin për të vepruar në përputhje me ligjet e rregulloret.**

Për këtë element përmenden shkeljet e ligjeve ose të rregulloreve.

8. **Identifiko ndonjë individ ose interes që kontrollon institucionin, shkallën dhe mënyrën e kontrollit.**

II.2.3- KOMPONENTI 3: Informacion shtesë

Në rubrikën "Informacione shtesë" jepen në detaje pasqyrat kryesore të gjendjes financiare të bankës, si më poshtë :

	në milionë/lekë	
	31/12/19xx	31/12/19xx
Aktivët²		
Arka		
Marrëdhënie me Bankën Qendrore		
Marrëdhënie me Bankat		
Kreditë		
Investime në letra me vlerë etj...		
TOTALI I MJETEVE		
Pasivet		
Depozita		
Detyrime të tjera etj...		
TOTALI I DETYRIMEVE		
KAPITALI AKSIONER		
TOTALI I PASIVEVE DHE I KAPITALIT AKSIONER		
Zërat jashtë bilancit		

Vihet re se vendosja e faqes së menaxhim/administrimit, në fillim, pasqyron rëndësinë që kanë veprimet ose

mosveprimet e drejtuesve të bankës në kushtet e përgjithshme financiare të bankës ose të institucionit financiar.

² Aktivët dhe pasivet në këtë tabelë renditen sipas bilancit të bankës që ekzaminohet.

Përmbledhje e zërave subjekt i klasifikimit dhe vëmendjes së veçantë

Kategoritë	Zërat e klasifikuar			Totali
	Nënstandard	Të dyshimta	Të humbura	
Kredi dhe dhënie me qira Letra me vlerë Të tjera pasuri të paluajtshme Aktive të tjera (p.sh. "Debitorë për interesa të përlogaritur dhe të kaluar në të ardhura")				
Totali në 31/12/19xx				
Totali në 31/12/19xx-1				
Totali në 31/12/199xx-2				
Totali në 31/12/199xx-3				

Shuma, përshkrime dhe komente	KATEGORITË		
	Nënstandard	Të dyshimta	Të humbura
1.			
2.			
3.			

Zërat subjekt i klasifikimit. Përfshin aktivet dhe zërat jashtë bilancit të cilët janë detajuar në kategoritë e mëposhtme:

Aktivët nënstandard përfaqësojnë aktivet nënstandarde që janë mbrojtur, në mënyrë të pamjaftueshme nga pasuria aktuale e shëndoshë dhe nga kapaciteti pagues i borxhliut ose i kolateralit të marrë peng në qoftë se ka. Aktivitë, i klasifikuar në këtë mënyrë, duhet të ketë një dobësi të përcaktuar mirë ose që rrezikon pagimin e borxhit. Ato janë karakterizuar nga një mundësi e qartë që institucioni do të mbajë humbje në qoftë se mangësitë nuk korrigjohen.

Aktivët e dyshimta, kanë të gjitha dobësitë e trashëguara si aktivet nënstandard me karakteristika të shtuara që.

- Përshkruaj dhe komento me hollësi të gjitha kategoritë e aktiveve të klasifikuara si më sipër.

KUADRIMI I PROVIGJONEVE PËR HUMBJET NGA KREDITË

	31/12/19xx	31/12/19xx	31/12/19xx
Bilanci në fillim			
Humbje bruto nga kreditë			
Rikuperime			
Provigjone për humbjet nga kreditë			
Bilanci në Fund			

Gjithashtu, për këtë pjesë koordinohet vlerësimi i menaxhimit me vlerësimin e komponentëve përbërës të **CAMELS** që

tregojnë në fund të fundit gjendjen e bankës dhe menaxhimin e saj.

Analiza e Fitimeve

PASQYRA KRAHASUESE E TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE

	31/12/19xx	31/12/19xx	31/12/19xx
Të ardhurat nga interesat Shpenzime për interesa			
Të Ardhurat neto nga Interesat Të ardhura jo nga interesat Shpenzime jo për interesa Provigjone për humbje nga kreditë dhe lisingu Fitime (Humbja) nga letrat me vlerë Humbje/Fitim nga operacionet valutore			
Të Ardhura neto operacionale (Para taksave) Taksa e aplikueshme për të ardhurat			
Të ardhura neto operuese (Pas taksave)			
Të ardhura neto			
Pagesa e Divident Ndryshimi neto në llog kap. aksioner			

-Mbas **komponentit të vlerësimit**, është vendosur, në mënyrë logjike **informacion shtesë** i grupuar sipas **CAMELS**, që nevojitet

për të përkrahur komentet e bëra në pjesën e **vlerësimit apo të konkluzioneve dhe rekomandimeve**.

Raporte Të Komponenteve Të Profitabilitetit dhe Tendencat

RAPORTET	31/12/19xx	31/12/19xx	31/12/19xx
Të ardhura neto nga interesat/Aktive mesatare që sjellin fitim Totali shpenzimeve jo për interesa/aktivet mesatare Të ardhurat neto/Kapitalin mesatar aksioner Humbje neto/totalin mesatar të huave			

-E rëndësishme është faqja e **menaxhimit të riskut** e cila duhet marrë parasysh dhe kërkon që **ekzaminuesi të vlerësojë nivelin e tolerancës së menaxhimit të përgjithshëm të riskut**, si dhe vlerësimin e ekonomisë lokale se si ndikon te banka dhe **sa mirë menaxhimi monitoron këtë ndikim**.

Arian Kraja

**Përgjegjës i grupit të bankave tregtare
Sektori i Inspektimeve në Vend
Departamenti i Mbikëqyrjes**